

บทคัดย่อ

สวิตสำหรับคลาเวียร์ ลำดับที่ 25 เป็นผลงานชิ้นสำคัญลำดับแรก ๆ ของอาร์โนลด์ ช็อนเบิร์ก ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ระบบดนตรีแบบ
แถวโน้ตสิบสองเสียง ซึ่งถือเป็นระบบทางดนตรีที่สำคัญ ระบบหนึ่งในยุคศตวรรษที่ยี่สิบ โดยบทความนี้ ผู้เขียนได้วิเคราะห์เฉพาะการใช้
ไพรม์โรว์ในแต่ละท่อนทั้งหมด 6 ท่อน ได้แก่ Praludium, Gavotte, Musette, Intermezzo, Menuet และ Gigue จากบทประพันธ์เพลงดัง
กล่าว ซึ่งผลของการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ช็อนเบิร์กใช้โน้ตแถวหลักหรือไพรม์โรว์เดียวกันในช่วงต้นบทประพันธ์ทุกท่อน และมีลักษณะ
ในการใช้ คือ แบ่งโน้ตในแถวทั้ง 12 ตัว ออกเป็นเททราคอร์ด 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 ตัว โดยเขาใช้ทีละเททราคอร์ด จนครบ 3 กลุ่ม เพื่อให้ครบทั้ง
แถวโน้ตหลัก อย่างไรก็ตามยังมีการใช้แถวโน้ตหลักในรูปแบบอื่นในบทประพันธ์อีกด้วย

คำสำคัญ: วิเคราะห์/ โน้ตแถวหลัก/ อาร์โนลด์ ช็อนเบิร์ก/ สวิตสำหรับคลาเวียร์ ลำดับที่ 25

Abstract

Suite for Klavier, Op. 25 is one of Arnold Schoenberg's earliest works showing the use of twelve-tone row, a
significant music system in the 20th century. The scope of this article was limited to the use of prime row in 6 movements:
Praludium, Gavotte, Musette, Intermezzo, Menuet, and Gigue. According to the analysis, it could be concluded that the
composer used the same prime row at the beginning of every movement. Then, he divided the twelve notes into 3 groups
of tetrachords with 4 notes per group and used each group of them in order to complete the whole set of notes in the row.
However, the use of prime row in different orders was also presented in the composition.

Keywords: Analysis/ Prime Row/ Arnold Schoenberg/ Suite for Klavier Op. 25

* อาจารย์ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต, khaekhai.ta@rsu.ac.th

* Lecturer, Conservatory of Music, Rangsit University, khaekhai.ta@rsu.ac.th

Received: 26/7/2018 Revised: 26/10/2018 Accepted: 3/12/2018

อาร์โนลด์ ช็อนเบิร์ก (Arnold Schoenberg, 1874-1951) เป็นคีตกวีชาวออสเตรียในยุคศตวรรษที่ 20 เกิดที่กรุงเวียนนา เขาเริ่มต้นอาชีพทางดนตรีอย่างจริงจังในปี ค.ศ.1895 ด้วยการเป็นผู้ควบคุมวงนักร้องประสานเสียง พร้อมกับเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงออร์เคสตรา และเริ่มสอนทฤษฎีดนตรีและการประพันธ์เพลงในปี ค.ศ.1904 ที่กรุงเวียนนา ภายหลังเขาได้ย้ายไปพำนักอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 และมีโอกาสสอนในมหาวิทยาลัยหลายแห่ง เขาเสียชีวิตเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม ค.ศ.1951 อาร์โนลด์ ช็อนเบิร์ก ถือเป็นคีตกวีที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อดนตรีตะวันตกเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นคีตกวีคนสำคัญที่บุกเบิกและใช้ระบบวิธีการประพันธ์ทำนองและเสียงประสานในอีกรูปแบบหนึ่ง ที่เรียกว่า “ระบบแถวโน้ตสิบสองเสียง” (Twelve-Tone Row System) ซึ่งมีความแตกต่างจากดนตรีรูปแบบดั้งเดิมในสมัยนั้น

อย่างไรก็ตามก่อนที่จะเขาจะใช้ระบบแถวโน้ตสิบสองเสียง ช่วงประมาณปี ค.ศ. 1908-1923 เป็นช่วงที่เขาเริ่มประพันธ์เพลงที่ไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตของดนตรีโทนแบบเดิม ซึ่งช่วงนี้เขาได้เปลี่ยนแนวคิดทางดนตรีที่มีลักษณะเป็นแบบโครมาติก ไปสู่ดนตรีเอโทนัลแบบอิสระ แสดงให้เห็นถึงแนวคิดที่จะก้าวออกจากข้อจำกัดของดนตรีโทน¹

ช็อนเบิร์กแต่งเพลงตามแนวคิดนิพนธ์ของเขาเอง เขาคิดการใช้เสียงขึ้นใหม่ โดยใช้เสียง 12 เสียง (Twelve-tones; in The Chromatic tones) ที่ เรียกว่า “Atonality” คือไร้กฎแฉเสียง (Absence of key) เขาได้ให้คำนิยาม Atonality ว่า “การแต่งเพลงโดยอาศัย เสียง 12 เสียงเป็นอิสระ โดยไม่คำนึงว่า เสียงหนึ่งจะต้องสัมพันธ์กับอีกเสียงหนึ่งแต่อย่างใด”²

เขาเป็นผู้พัฒนาดนตรีไปสู่รูปแบบใหม่ที่ละทิ้งข้อจำกัดของรูปแบบเดิม โดยการไม่ให้ความสำคัญกับเสียงใดเสียงหนึ่งเป็นการเฉพาะ แต่ให้ความสำคัญกับทุกเสียงบนบันไดเสียงโครมาติกอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนาระบบดนตรีสิบสองเสียงของเขาเริ่มสมบูรณ์ขึ้นในช่วงราว ๆ ปี ค.ศ.1920³ โดยอาร์โนลด์ ช็อนเบิร์ก ได้ทดลองประพันธ์เพลง เพรลูด (Prelude) ด้วยระบบดนตรีสิบสองเสียงบทแรกในช่วงฤดูร้อน ปี ค.ศ.1921 ซึ่งต่อมาได้พัฒนาจนกลายเป็นบทประพันธ์เพลงสวิตสำหรับคลาเวียร์ ลำดับที่ 25 (Suite for Klavier Op.25) สำเร็จในปี ค.ศ.1923⁴ บทเพลงนี้จึงถือเป็นบทประพันธ์เพลงชุดที่สำคัญมากที่สุดบทหนึ่ง ที่ปรากฏการใช้ระบบดนตรีสิบสองเสียงในลักษณะการใช้แถวโน้ต โดยมีจำนวนเพลงภายในชุดทั้งหมด 6 ท่อน ได้แก่ Praludium, Gavotte, Musette, Intermezzo, Menuet และ Gigue

เป็นที่น่าสังเกตว่า ระบบดนตรีสิบสองเสียง และระบบดนตรีแถวโน้ตสิบสองเสียง ไม่ได้มีความแตกต่างกันเฉพาะเพียงการมีคำว่า “แถวโน้ต” แต่ระบบดนตรีสิบสองเสียง อาจเป็นการประพันธ์เพลงใด ๆ ที่ใช้ระดับเสียงให้ครบทั้ง 12 เสียงโดยอิสระ ในขณะที่ระบบแถวโน้ต หรือระบบซีเรียล (Serialism) เป็นการประพันธ์เพลงใด ๆ โดยใช้ลำดับของระดับเสียงที่ถูกจัดวางเรียงไว้เป็นชุด ดังนั้นระบบดนตรีแถวโน้ตสิบสองเสียง จึงเป็นการวางระบบและลำดับในการใช้ระดับเสียงทั้ง 12 เสียง ในลักษณะแถวโน้ตให้ครบ ทั้ง 12 เสียงก่อน แล้วจึงมีการซ้ำระดับเสียงได้ด้วยการใช้แถวโน้ตดังกล่าวซ้ำอีกครั้ง

ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร เรียกแถวโน้ตหลักว่า P0 ซึ่งหมายถึง แถวโน้ตหลักแถวแรก แต่สำหรับในบทความนี้ ผู้เขียนใช้ระบบการเรียกแถวตามคำอธิบายของสเตฟาน คอสกา และวิลเฮล์ม ตระกูลฮัน โดยไพรม์โรว์ที่ขึ้นด้วยโน้ต E จะถูกเรียกว่าแถว P4 หมายถึง ไพรม์โรว์ของแถวที่เริ่มต้นด้วยขึ้นระดับเสียงที่ 4 (4 คือโน้ต E) เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์และตรงกับขึ้นระดับเสียงที่เกิดขึ้นจริงในบทประพันธ์เพลง อย่างไรก็ตาม ตัวเลขที่ปรากฏในโน้ตของบทความนี้ จะเป็นเพียงการแสดงลำดับการใช้โน้ต โดยผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ตามตารางแถวโน้ตจากไพรม์โรว์ในระบบตัวอักษรเป็นหลัก เนื่องจากบทความนี้จะเน้นเพียงการวิเคราะห์เฉพาะการใช้ไพรม์โรว์ในช่วงเริ่มต้นของแต่ละท่อนทั้งหมด 6 ท่อน เพื่อให้เห็นวิธีการใช้แถวโน้ตหลักในภาพรวมของบทประพันธ์ก่อนเท่านั้น

1. วิลเฮล์ม ตระกูลฮัน, *ดนตรีศตวรรษที่ 20* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558), 97.

2. ทวี มุขระโกษา, *นักดนตรีเอกของโลก เล่ม 2* (ฉบับสมบูรณ์), พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: สภาพรวนศิลป์, 2551), 374.

3. วิลเฮล์ม ตระกูลฮัน, *ดนตรีศตวรรษที่ 20*, 168.

4. Jan Maegaard, cited in Stefan Kostka, *Materials and Techniques of Twentieth-Century Music*, 3rd ed. (Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 2006), 198.

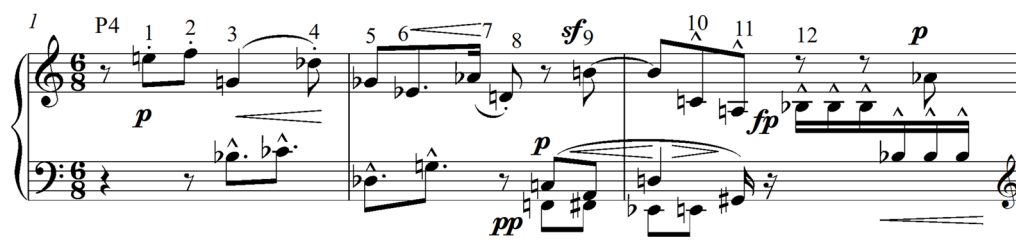
วิเคราะห์การใช้ ไพรม์โรว์ของอาร์โนลด์ ช็อนเบิร์ก ใน สวีทสำหรับคลาเวียร์ ลำดับ ที่ 25

แขไข ธนสารโสภณ

The Analysis of the Use of Prime Row in Arnold Schoenberg' Suite for Klavier, Op.25

Khaekhai Tanasansopin

ตัวอย่างที่ 1 ลำดับการใช้โน้ตจากท่อน Praludium ห้องที่ 1-3 ในกัญแจเทรเบิล



จากตัวอย่างที่ 1 ในแนวกัญแจเทรเบิล 3 ห้องแรก จะเห็นการใช้ลำดับของโน้ตที่ผู้เขียนได้ใส่ลำดับหมายเลขกำกับเอาไว้เริ่มจากโน้ต E – F – G – Db – Gb – Eb – Ab – D – B – C – A – Bb โดยทั้ง 12 ลำดับนั้น ไม่มีการซ้ำระดับเสียงกันเลย จึงอาจสรุปได้ว่า ลำดับชุดของโน้ตทั้ง 12 ระดับเสียงดังกล่าว เป็นแถวโน้ตหลัก หรือไพรม์โรว์ของบทเพลง

หลังจากนั้น ผู้เขียนได้นำลำดับโน้ตชุดดังกล่าวมาสร้างตารางแถวโน้ต หรือตารางเมตริกซ์ เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์โน้ตในลำดับต่อมา โดยนำมาสรุปเป็นตารางทั้งสองระบบได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแถวโน้ตจากไพรม์โรว์ในระบบตัวอักษร

P4

E	F	G	Db	Gb	Eb	Ab	D	B	C	A	Bb
Eb	E	Gb	C	F	D	G	Db	Bb	B	Ab	A
Db	D	E	Bb	Eb	C	F	B	Ab	A	Gb	G
G	Ab	Bb	E	A	Gb	B	F	D	Eb	C	Db
D	Eb	F	B	E	Db	Gb	C	A	Bb	G	Ab
F	Gb	Ab	D	G	E	A	Eb	C	Db	Bb	B
C	Db	Eb	A	D	B	E	Bb	G	Ab	F	Gb
Gb	G	A	Eb	Ab	F	Bb	E	Db	D	B	C
A	Bb	C	Gb	B	Ab	Db	G	E	F	D	Eb
Ab	A	B	F	Bb	G	C	Gb	Eb	E	Db	D
B	C	D	Ab	Db	Bb	Eb	A	Gb	G	E	F
Bb	B	Db	G	C	A	D	Ab	F	Gb	Eb	E

P10

วิเคราะห์การใช้ ไพรม์โรว์ของอาร์โนลด์ ช็อนเบิร์ก ใน สวิตสำหรับคลาเวียร์ ลำดับ ที่ 25

แขไข ธนสารโสภณ

The Analysis of the Use of Prime Row in Arnold Schoenberg' Suite for Klavier, Op.25

Khaekhai Tanasansopin

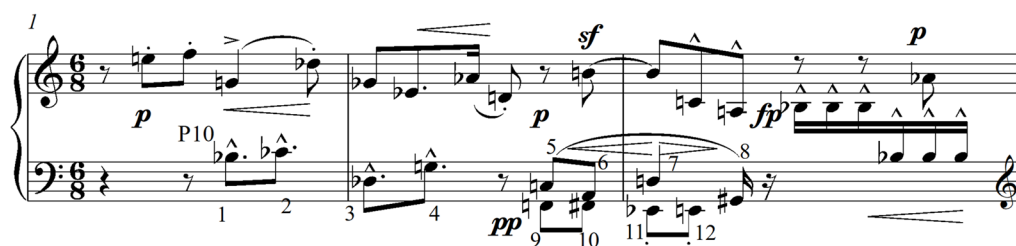
ตารางที่ 2 ตารางแถวโน้ตจากไพรม์โรว์ในระบบตัวเลข

P4	4	5	7	1	6	3	8	2	11	0	9	10
	3	4	6	0	5	2	7	1	10	11	8	9
	1	2	4	10	3	0	5	11	8	9	6	7
	7	8	10	4	9	6	11	5	2	3	0	1
	2	3	5	11	4	1	6	0	9	10	7	8
	5	6	8	2	7	4	9	3	0	1	10	11
	0	1	3	9	2	11	4	10	7	8	5	6
	6	7	9	3	8	5	10	4	1	2	11	0
	9	10	0	6	11	8	1	7	4	5	2	3
	8	9	11	5	10	7	0	6	3	4	1	2
	11	0	2	8	1	10	3	9	6	7	4	5
P10	10	11	1	7	0	9	2	8	5	6	3	4

สัญลักษณ์ตัวเลข เป็นตัวแทนสำหรับการกล่าวถึงระดับเสียง หรือชั้นระดับเสียง (Pitch-Class) เช่นเดียวกับสัญลักษณ์ตัวอักษร ซึ่งโดยปกติแล้วการเรียนการสอนวิเคราะห์ดนตรีแถวโน้ตสิบสองเสียง มักนิยมใช้ตารางแถวโน้ตในระบบตัวเลข เนื่องจากง่ายต่อการหาความสัมพันธ์ระหว่างแถว แต่ละแถวที่ใช้ในบทเพลง โดยระบุชั้นระดับเสียงเป็นตัวเลขแทนตัวอักษรลงในเพลง หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์นับลำดับตัวเลข ว่ามีการใช้ลำดับของชั้นระดับเสียงภายใน 0-11 ครบหรือไม่ โดยให้ (0 มีค่าเท่ากับ โน้ต C) แล้วเปรียบเทียบกับตารางเพื่อหาความสัมพันธ์ว่าใช้ลำดับจากแถวไหน ลักษณะอย่างไรต่อไป

เมื่อพิจารณาตามตารางประกอบกับตัวอย่างที่ 1 แล้วจะพบว่า ขณะที่แนวกลุญแจเทรเบิล ใช้โน้ตเรียงตามลำดับจากแถว P4 เป็นไพรม์ แต่โน้ตจากกลุญแจเบส ใช้ลำดับเริ่มจาก Bb-B-Db-G ตามด้วยการซ้อนกันระหว่าง C-A-D-G# และ F-F#-Eb-E โดยลำดับของโน้ตทั้งหมดนี้ เป็นการใช้นโน้ตที่มาจากแถว P10 (ตัวอย่างที่ 2) ซึ่งเป็นแถวที่ระดับเสียงแรกและท้ายสุดมีระยะห่างกับ P4 เป็นคู่ทริยโทน

ตัวอย่างที่ 2 ลำดับการใช้โน้ตจากท่อน Praludium ห้องที่ 1-3 ในกลุญแจเบส



5. วิบูลย์ ตระกูลชื่น, ดนตรีศตวรรษที่ 20: แนวคิดพื้นฐานทฤษฎีเซต (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559), 50.

6. ทั้งนี้ โน้ต G# และ F# เป็นโน้ตเอ็นฮาร์โมนิกกับ Ab และ Gb ตามลำดับ ซึ่งโน้ตเอ็นฮาร์โมนิกในทางทฤษฎีดนตรี 12 เสียง ถือว่าเป็นโน้ตเดียวกัน โดยไม่มีผลต่อการวิเคราะห์

วิเคราะห์การใช้ ไพรมโรวของอาร์โนลด์ ช็อนเบิร์ก ใน สวิตสำหรับคลาเวียร์ ลำดับ ที่ 25

แขไข ธนสารโสภณ

The Analysis of the Use of Prime Row in Arnold Schoenberg' Suite for Klavier, Op.25

Khaekhai Tanasansopin

ในบทความนี้ ผู้เขียนได้กำหนดตัวเลขลำดับของโน้ตในแถวลงไปในแต่ละตัวอย่าง ซึ่งตัวเลขดังกล่าวเป็นเพียงลำดับของโน้ตตาม
ตารางเท่านั้น

ลำดับที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
P4	E	F	G	Db	Gb	Eb	Ab	D	B	C	A	Bb
P10	Bb	B	Db	G	C	A	D	Ab	F	Gb	Eb	E

ตัวอย่างที่ 3 ไพรมโรวที่ใช้เป็นทำนองหลักและทำนองรอง



นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในไพรมโรว (ดูตารางที่ 2 แถวบนสุดประกอบ) พบว่าเฮกซาคอร์ด หรือกลุ่มโน้ตหกตัวแรก
(H1) และหกตัวหลัง (H2) มีไพรมเดียวกันคือ (012346)

ตารางที่ 3 รูปปกติและไพรมของเฮกซาคอร์ดทั้งสองเซต

กลุ่มโน้ตหกตัว	ระดับเสียง	รูปปกติ	ไพรม
H ₁	4 5 7 1 6 3	[1,3,4,5,6,7]	(012346)
H ₂	8 2 11 0 9 10	[8,9,10,11,0,2]	

ตอนต้นของท่อนที่ 2 Gavotte เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างที่ 4 จะเห็นว่าช็อนเบิร์กใช้ไพรมโรว E-F-G-Db-Gb-Eb-Ab-D-B-C-A
-Bb จากโน้ตในแถว P4 เช่นเดียวกับในท่อน Praludium แตกต่างกันที่ลักษณะในการใช้ ท่อนแรกเป็นการใช้แบบเรียงลำดับโดยต่อเนื่องกัน
ในกุญแจเทรเบิล แต่ท่อนนี้มีการแยกโน้ต B-C-A-Bb ซึ่งเป็นลำดับที่ 9, 10, 11 และ 12 มาใช้ในแนวเบส คล้ายกับการใช้ตามตัวอย่างที่ 2
ของท่อนแรกที่มีการแยกโน้ตชุดหลัง 4 ตัว มาวางซ้อนในระดับเสียงที่ต่ำกว่า

ตัวอย่างที่ 4 ลำดับการใช้โน้ตจากท่อน Gavotte ห้องที่ 1-2



ท่อนที่ 3 Musette (ตัวอย่างที่ 5) พบว่าเป็นการใช้ P4 เช่นเดิม แต่มีลักษณะในการใช้ที่ซับซ้อนขึ้น โดยโน้ต E-F-G-Db (ลำดับที่
1-4) ถูกแยกออกจากกันและใช้กระจัดกระจายไปใช้ในแนวนอก ซ้อนด้วย B-C-A-Bb (ลำดับที่ 9-12) แล้วจึงต่อด้วยโน้ต Gb-Eb-Ab-D
(ลำดับที่ 5-8) ทำให้เริ่มเห็นได้ชัดว่า โน้ตในแถวของตัวเองจะถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มละ 4 ตัว ใช้ทีละ 4 ตัวตามลำดับโดยไม่ได้นับโน้ตที่ต้องเรียง
ตามลำดับโน้ตที่กำหนดไว้ทั้งแถว

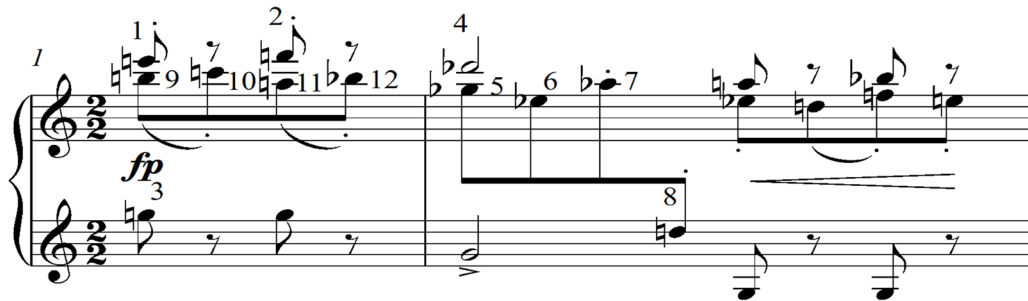
วิเคราะห์การใช้ ไพรม์โรว์ของอาร์โนลด์ ช็อนเบิร์ก ใน สวีทสำหรับคลาเวียร์ ลำดับ ที่ 25

แขไข ธารสารโสภณ

The Analysis of the Use of Prime Row in Arnold Schoenberg's Suite for Klavier, Op.25

Khaekhai Tanasansopin

ตัวอย่างที่ 5 ลำดับการใช้โน้ตจากท่อน Musette ห้องที่ 1-2



การใช้โน้ตเบร็กแบ่งโน้ตออกเป็นกลุ่มละ 4 ตัวนั้น ทำให้เราได้โน้ตทั้งหมด 3 ชุด จากโน้ตในแถวเดียวกันทั้งหมด 12 ตัว การแบ่งลักษณะนี้ เราเรียกว่า “เททราคอร์ด” (Tetrachord) เช่น ถ้าแบ่งโน้ตจากแถวไพรม์โรว์ หรือ P4 ออกเป็น เททราคอร์ด จะได้โน้ตทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่ ชุดแรก E-F-G-Db ชุดที่ 2 Gb-Eb-Ab-D และชุดที่ 3 B-C-A-Bb ซึ่งชุดที่ 3 นี้มีลักษณะพิเศษที่เรียกว่า บาคโมทีฟ (Bach Motif) เนื่องจากเป็นโน้ตที่มาจากชื่อของ บาค

ต่อมาในท่อน Intermezzo ใช้โน้ตจากแถว P4 อีกเช่นกัน โน้ต E-F-G-Db (ลำดับที่ 1-4) ถูกจัดเรียงอย่างไม่เป็นลำดับ คล้ายกับท่อน Musette แต่ยังคงอยู่ในแนวท่วงทำนอง ขณะที่ชุดที่ 2 (ลำดับที่ 5-8) ถูกวางในแนวนอน ซ้อนขนานกับชุดเททราคอร์ดที่ 3 ของโน้ตลำดับที่ 9-12 ในแนวท่วงทำนองตามตัวอย่างที่ 6

ตัวอย่างที่ 6 ลำดับการใช้โน้ตจากท่อน Intermezzo ห้องที่ 1-3



ท่อน Minuette จะเห็นการใช้ไพรม์โรว์ P4 เช่นกัน และเห็นลักษณะของการใช้เททราคอร์ดที่ละกลุ่มอย่างชัดเจน เนื่องจากโน้ตเบร็กแยกโน้ตชุดแรกลำดับที่ 1-4 มาวางในแนวท่วงทำนอง ขณะที่ท่วงทำนองเริ่มใช้โน้ตในลำดับที่ 5-8 แนวท่วงทำนองตามด้วยลำดับที่ 9-12

ตัวอย่างที่ 7 ลำดับการใช้โน้ตจากท่อน Menuett ห้องที่ 1-2



ในท่อน Gigue ซึ่งเป็นท่อนสุดท้าย เริ่มต้นด้วยไพรม์หลัก P4 เช่นเดียวกัน แต่มีลักษณะในการใช้แตกต่างมากกว่าเดิม โดยถ้าพิจารณาจากภาพตัวอย่างแล้วจะเห็นว่า เททราคอร์ดแต่ละชุดถูกใช้ทีละชุดในลักษณะแนวตั้ง แต่ก็ใช้จนครบทั้งแถว

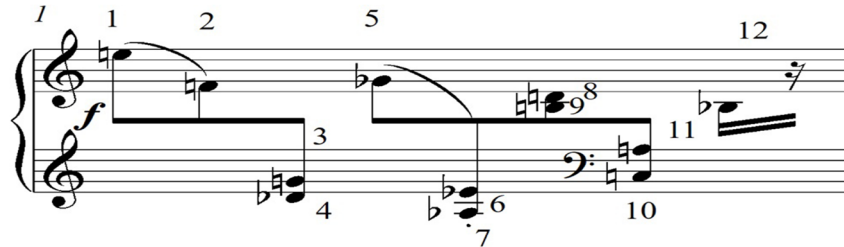
วิเคราะห์การใช้ ไพรม์โรว์ของอาร์โนลด์ ช็อนเบิร์ก ใน สวิตสำหรับคลาเวียร์ ลำดับ ที่ 25

แขไข ธนสารโสภณ

The Analysis of the Use of Prime Row in Arnold Schoenberg' Suite for Klavier, Op.25

Khaekhai Tanasansopin

ตัวอย่างที่ 8 ลำดับการใช้โน้ตจากท่อน Gigue ห้องแรก



นอกจากนี้พบว่าช็อนเบิร์กมีการใช้โน้ตที่ละเททราคอร์ดตามการเรียงลำดับกันแล้วนั้น ภายในเนื้อหาของแต่ละท่อน ผู้เขียนยังพบ
ลักษณะที่ซับซ้อนขึ้นมากกว่าการใช้โน้ตเรียงตามชุด เททราคอร์ด เช่น การย้อนกลับของเททราคอร์ด (Retrograde Tetrachord) อีกด้วย
ซึ่งจะวิเคราะห์การใช้โรว์ของแต่ละท่อนโดยละเอียดในโอกาสต่อไป

ตัวอย่างที่ 9 ลำดับการใช้โน้ตจากท่อน Praludium ห้องที่ 5



สำหรับบทความนี้ ผู้เขียนจะอธิบายเล็กน้อย เพื่อให้เห็นวิธีการใช้โรว์ที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยตัวอย่างที่ 9 มาจากห้องที่ 5 ของท่อนแรก
ท่อน Praludium แสดงให้เห็นถึงการใช้ เททราคอร์ดของแถวโน้ตอย่างชัดเจน ที่ละ 4 ตัว โดยตามตัวอย่างที่ 9 นี้ ช็อนเบิร์กใช้โน้ตจาก
แถว P10 เป็นเททราคอร์ด 3 ชุด ได้แก่ ชุดแรก Bb-B-Db-G ชุดที่ 2 C-A-D-Ab และชุดที่ 3 F-Gb-Eb-E แต่เขาใช้ลักษณะการถอยหลัง
กลับของเททราคอร์ดในแต่ละชุด (Retrograde Tetrachord) เริ่มจากแนวนอนจากโน้ต G-Db-Cb-Bb ชุดที่ 2 ถูกใช้ถัดมาในแนวล่าง
ขนานกับชุดแรก C-A-B-Ab และชุดที่ 3 ถูกใช้ขนานกับชุดแรกและชุดที่ 2 และใช้ในลักษณะถอยหลังกลับเช่นเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 10 ลำดับการใช้โน้ตจากท่อน Praludium ห้องที่ 20



ในห้องที่ 20 ตามตัวอย่างที่ 10 เช่นเดียวกัน เป็นการใช้แถวโน้ต P4 แบ่งเป็นเททราคอร์ด 3 ชุด อย่างชัดเจน ขนานเรียงกันที่ละแนว
ตามลำดับ เริ่มจาก E-F-G-Db (ลำดับที่ 1-4) ชุดที่ 2 Gb-Eb-Ab-D (ลำดับที่ 5-8) และชุดที่ 3 B-C-A-Bb (ลำดับที่ 9-12)

สรุป

บทประพันธ์ สวิตสำหรับคลาเวียร์ลำดับที่ 25 ของอาร์โนลด์ ช็อนเบิร์ก ประพันธ์ขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1921-1923 มีจำนวนท่อนทั้งหมด
6 ท่อน ได้แก่ Praludium, Gavotte, Musette, Intermezzo, Menuet และ Gigue เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ประพันธ์มักจะใช้โน้ตแถวหลักหรือ
ไพรม์โรว์ในช่วงเริ่มต้นในแต่ละท่อนของบทประพันธ์ โดยเป็นโน้ตแถวเดียวกันทั้งหมดในทุก ๆ ท่อน สำหรับบทเพลงนี้ พบว่าทั้ง 6 ท่อน

ดังกล่าวพบว่าการใช้ไพรมโรว P4 ทั้งหมดในทุกท่อนตอนเริ่มต้น มีลักษณะในการใช้คือแบ่งโน้ตในแถวทั้ง 12 ตัว ออกเป็น 3 กลุ่ม จะได้กลุ่มโน้ต 4 ตัว เรียกว่า “เททราคอร์ด” และใช้ทีละเททราคอร์ด จนครบ 3 กลุ่ม เพื่อให้ครบทั้งแถวโน้ตหลัก อย่างไรก็ตามยังมีการใช้แถวโน้ตหลักในรูปแบบย้อนกลับของเททราคอร์ดภายในบทประพันธ์ แต่ไม่จำเป็นต้องเริ่มจากโน้ตในลำดับที่ 1 หรือ เททราคอร์ดชุดแรกเสมอไป ซึ่งผู้เขียนจะวิเคราะห์การใช้โดยละเอียดในโอกาสต่อไป

บรรณานุกรม

- ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. *การประพันธ์เพลงร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- ณรุทธิ์ สุทธจิตต์. *สังคีตนิยม: ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ทวี มุขระโกษา. *นักดนตรีเอกของโลก*. เล่ม 2 (ฉบับสมบูรณ์). พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์, 2551.
- พลึงพล ทรนงไพบูลย์. “‘เปลี่ยน’ บทเพลงสำหรับวงแจ๊สทริโอและวงออร์เคสตรา.” *วารสารดนตรีรังสิต* 13, ฉบับที่ 2 (2561): 45-57.
- วิบูลย์ ตระกูลอุ้น. *ดนตรีศตวรรษที่ 20*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.
- _____. *ดนตรีศตวรรษที่ 20: แนวคิดพื้นฐานทฤษฎีเซต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559.
- Benjamin, Thomas, Horvit, Michael, and Nelson, Robert. *Techniques and Materials of Music: From The Common Practice Period Through The Twentieth Century*. 6th ed. New York: Schirmer, 2003.
- Cowell, Henry. *New Musical Resources*. Cambridge: Cambridge University Press, 1996.
- Kostka, Stefan. *Materials and Techniques of Twentieth-Century Music*. 3rd ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, 2006.